

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-50
Karar Sayısı : **13-48/667-285**
Karar Tarihi : 21.08.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER : Harun GÜNDÜZ, Tuğçe KOYUNCU,
Muhammed Safa UYGUR

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR :

- BP Petrolleri A.Ş.
Temsilcisi: Av. İlmutluhan SELÇUK
Ebulula Mardin Cad. No:57 Akatlar Beşiktaş/İstanbul
- İmaj İç ve Dış Tic. A.Ş.
Macun Mah. 3. Cad, No:2/6 Yenimahalle/Ankara
- Dorukkaya Matbaacılık Yay. Rekl. Madencilik Enerji ve İnş. A.Ş.
Macun Mah. 3. Cad, No: 2 Yenimahalle/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU: BP Petrolleri A.Ş. lehine tesis edilen intifa hakkının 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında değerlendirilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.05.2013 tarih ve 3331 sayı ile intikal eden İmaj İç ve Dış Tic. A.Ş. (İMAJ) ve Dorukkaya Matbaacılık Yay. Rekl. Madencilik Enerji ve İnş. A.Ş. (DORUKKAYA) tarafından yapılan başvuruda, anılan teşebbüslere ait olan Ankara ili, Etimesgut İlçesi, Bahçekapı Mahallesi, 40621 ada, 5 parsel ile kayıtlı taşınmazda bulunan akaryakıt ve LPG istasyonuna ilişkin olarak akdedilmiş olan dikey anlaşmanın hangi tarihe kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (200/2 sayılı Tebliğ) kapsamında muafiyetten yararlandığına ilişkin olarak muafiyet bildiriminde bulunulmuştur.
- (3) Söz konusu taşınmazla ilgili olarak BP Petrolleri A.Ş (BP) temsilcisi tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 10.06.2013 tarih ve 3609 sayı ile intikal eden başvuruda BP ile Zeynep KAYA, Cüneyt KAYA, Hümeysra ERDEM (MALİKLER) arasındaki intifa protokolünün 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(a) maddesinde düzenlenen istisna kapsamında yer aldığına karar verilmesi talep edilmiş ve menfi tespit bildiriminde bulunulmuştur. Tarafları ve konusu aynı olan her iki dosya tek bir menfi tespit/muafiyet dosyası kapsamında değerlendirmeye alınmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, 11.09.2009 tarihli intifa protokolünün tek başına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği anlamında bir dikey anlaşma olmaması sebebiyle, mevcut durumda 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bulunmadığı, bu nedenle ilgili intifa protokolüne menfi tespit belgesi verilmesine yer olmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Öncelikle söz konusu taşınmaz üzerinde akaryakıt istasyonu işletilebilmesi amacıyla taraflar arasında akdedilen sözleşmelere bakılmıştır. 04.11.1994 tarihinde taşınmaz maliklerinin ortağı olduğu Gaye Filmcilik Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş. (GAYE) tarafından Mobil Oil Türk A.Ş.¹ (MOBİL)'ye 15 yıl süreli kira hakkı tesis edilerek tapuya şerh edilmiş, aynı tarihte anılan istasyonunun işleticiliği 15 yıl süreyle maliklere bırakılmıştır. Söz konusu kira hakkının süresi 04.11.2009 tarihinde sona ermiştir.
- (6) Maliklerin ortağı olduğu İMAJ ile BP arasında imzalanan 01.06.2001 tarihli anlaşma gereğince İMAJ, BP ile akdetmiş olduğu işleticilik anlaşması nedeniyle sahip olduğu işleticilik hakkından 9 yıl süreyle feragat etmiş ve buna karşılık olarak BP tarafından İMAJ'a aylık (.....) ABD Doları ödemeleri hususunda anlaşma sağlanmıştır. İMAJ'ın BP lehine işleticilikten feragat etmesi üzerine istasyona bayi olarak DAMLA PETROL atanmıştır. DAMLA PETROL ile BP arasında 03.06.2001 tarihinde bir yıl süreli "İşleticilik Anlaşması" imzalanmış, tarafların anlaşmanın bitiminden otuz gün evvel diğer tarafa anlaşmayı yenilemeyeceğini yazılı şekilde bildirmediği takdirde anlaşmanın aynı hüküm ve şartlarla bir yıl daha yenilenmiş sayılacağı, müteakip yıllar için de söz konusu hükmün geçerli olacağı hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla belirsiz süreli bir işleticilik anlaşması imzalanmıştır.
- (7) BP ile DAMLA PETROL arasında işleticilik sözleşmesi imzalanması öncesinde DAMLA PETROL ile maliklerin ortağı olduğu GAYE arasında 01.04.2001 tarihli ve 10 yıl süreli kira sözleşmesi imzalanmıştır. Yine DAMLA PETROL ve GAYE arasında 01.04.2001 tarihinden 2010 yılı Ekim ayına kadar geçerli olacak şekilde DAMLA PETROL'ün GAYE'ye aylık (.....) ABD Doları tutarında işleticilik bedeli ödemesi hususunda bir Sözleşme imzalanmıştır.
- (8) DAMLA PETROL ile BP arasındaki "İşleticilik Anlaşması" BP tarafından iddia edildiği üzere, DAMLA PETROL'ün ürünleri başka bir dağıtıcı firmadan temin etmesi ve diğer bazı sözleşme yükümlülüklerine aykırı davranması nedeniyle 25.08.2006 tarihli ihtarname ile BP tarafından feshedilmiştir. Bayilik ilişkisinin sonlandırılmasıyla birlikte DAMLA PETROL dağıtıcı sıfatıyla kendi ürünlerini ilgili istasyonda satmaya başlamıştır. DAMLA PETROL'ün taşınmazı tahliye etmemesi üzerine, BP tarafından DAMLA PETROL aleyhine müdahalenin önlenmesi davası açılmış olup davada taraflar, 05.04.2013 tarihli Protokol ile taşınmazın tahliyesi hususunda anlaşarak davanın sulh yoluyla sonlandırılması hususunda anlaşmışlardır. BP'den edinilen bilgiye göre mahkeme, 05.07.2013 tarihi itibarıyla dosyanın konusuz kaldığına karar vermiştir.
- (9) 2009 yılına gelindiğinde, 1994 yılında kurulan dikey anlaşmanın unsurlarından olan 15 yıl süreli ve tapuya şerhli kira sözleşmesinin süresinin sona erdiği, maliklerin işleticilikten feragat ettiği, istasyona daha sonra atanan DAMLA PETROL ile olan işleticilik anlaşmasının feshedildiği ve BP ile herhangi bir bayi arasında bir bayilik anlaşmasının bulunmadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle, taraflar arasında dikey anlaşmanın asli unsuru olan bayilik, işleticilik, tedarik vb. bir sözleşme ve bu sözleşmenin süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira, ekipman gibi bir sözleşme bulunmamaktadır. Dolayısıyla 2009 yılında tapuya şerhli kira sözleşmesinin süresinin sona ermesi ile birlikte, artık taşınmaz üzerinde BP'nin

¹ Mobil Oil Türk A.Ş. ile BP Petrolleri A.Ş.'nin ortak girişimi olan akaryakıt ortaklığı Rekabet Kurulu'nun 12/12/2000 tarihli ve 00-49/517-282 sayılı kararı ile izin verilen işlem neticesinde BP Petrolleri A.Ş.'ye devredilmiştir.

muvafakati olmaksızın, bir gerçek ya da tüzel kişinin BP'den başka bir dağıtıcıya ait ürünlerin satışını yapamayacağına yönelik kısıtlamanın ortadan kalktığını söylemek mümkündür.

- (10) Bu koşullar altında malikler, 11.09.2009 tarihli intifa protokolü ile BP'ye 10 yıl süreli intifa hakkı tesis etmiş ve 10.11.2009 tarihinde söz konusu intifa hakkı tapuya tescil edilmiştir. Dolayısıyla bu tarihte maliklerin BP'ye intifa hakkı tesis etmek hususunda özgür iradeleriyle hareket ettikleri kanısına varılmıştır.
- (11) DAMLA PETROL ile Kaynakaya Enerji Elek. Üretim Petrol ve Akaryakıt Ürn. San. ve Tic. A.Ş. (KAYNAKKAYA) arasında 01.04.2013 tarihinde noterde yapılan "İşletme Hakkının Devri Sözleşmesi" ile DAMLA PETROL istasyonun işletme hakkının tamamını içinde bulunan demirbaşlarla birlikte KAYNAKKAYA'ya devretmiştir. BP ile DAMLA PETROL arasında akdedilen 05.04.2013 tarihli Protokol'de DAMLA PETROL'ün taşınmazı tahliye edeceği ve BP'nin işletici adayı olarak belirlediği KAYNAKKAYA'ya işleticiliği devredeceği hususunda anlaşma sağlanmıştır.
- (12) Dosya konusu olaya ilişkin olarak İMAJ ve DORUKKAYA yetkilisi Yiğit YİĞİT ile görüşülmüş ve bu görüşme tutanağa bağlanmıştır. Yapılan görüşmede anılan şahıs tarafından aktarılan bilgiler şu şekildedir:
- (13) *"2001 yılında DAMLA PETROL ile GAYE arasında bir kira sözleşmesi akdedilmiş ve aynı yıl BP ile DAMLA PETROL arasında bayilik sözleşmesi imzalanmıştır. 2006 yılında BP bu sözleşmeyi feshetmiş ve aralarında dava süreci başlamıştır. İstasyon üzerinde 01.04.2013 tarihine kadar DAMLA PETROL, kendi kurumsal kimliği altında aktif olarak faaliyet göstermiştir. DAMLA PETROL'ün istasyon üzerinde faaliyeti fiili bir duruma dayanmaktadır. BP ile DAMLA PETROL arasındaki dava devam etmektedir. 2009 yılında istasyon malikleri istasyon üzerinde BP lehine 10 yıllık intifa hakkı tanımış, fakat BP ile DAMLA PETROL arasında yakın tarihte bir mutabakata varılarak, DAMLA PETROL istasyonu KAYNAKKAYA'ya devretmiştir. Ayrıca, KAYNAKKAYA'nın yönetim kurulu başkanı Abdulmecit KOYUNSAĞAN'ın daha önce İMAJ'ın ortaklarından birisi olup, bu konudaki kayıtlar 29.01.2008 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde de bulunmaktadır."*
- (14) Yukarıda yer verilen açıklamalar değerlendirildiğinde, halihazırda istasyonda intifa hakkı sahibi BP ile herhangi bir bayi arasında bir tedarik anlaşmasının bulunmadığı, bu çerçevede malikler ile BP arasında imzalanan 11.09.2009 tarihli intifa protokolünün tek başına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği anlamında bir dikey anlaşma olmadığı, bu sebeple, mevcut durumda 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bulunmadığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte, BP'nin söz konusu intifa hakkına dayanarak anılan istasyonun işletilmesi amacıyla KAYNAKKAYA da dahil olmak üzere herhangi bir teşebbüs ile bayilik/işleticilik sözleşmesi akdetmesi halinde bu dikey anlaşma, 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilebilecektir.

H. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, BP Petrolleri A.Ş. ile malikler Zeynep KAYA, Hümeysra ERDEM ve Cüneyt KAYA arasında imzalanan 11.09.2009 tarihli intifa protokolünün, tek başına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği anlamında bir dikey anlaşma olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığına, dolayısıyla ilgili intifa protokolüne menfi tespit belgesi verilmesi yönünde karar tesis edilmesine yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 21.08.2013 Tarih ve 13-48/667-285 Sayılı Kararına

KARŞIOY

Kurulumuzun, BP Petrolleri A.Ş. ile malikler Zeynep KAYA, Hümeysra ERDEM ve Cüneyt KAYA arasında imzalanan 11.09.2009 tarihli intifa protokolünün, tek başına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği anlamında bir dikey anlaşma olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığına; dolayısıyla ilgili intifa protokolüne menfi tespit belgesi verilmesi yönünde karar tesis edilmesine yer olmadığına şeklindeki kararına aşağıda belirteceğim nedenlerle katılmıyorum.

Kurulumuz Kararında, 11.09.2009 tarihli intifa protokolünün, tek başına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği anlamında bir dikey anlaşma olmadığı belirtilmekte ise de, Damla Petrol ile maliklerin ortağı olduğu Gaye Filmcilik Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş. arasında 01.04.2001 tarihli ve 10 yıl süreli kira sözleşmesi imzalanmış bulunmaktadır. Bu sözleşmenin akabinde de, Damla Petrol ile BP arasında 03.06.2001 tarihinde bir yıl süreli "İşleticilik Anlaşması" imzalanmış; tarafların anlaşmanın bitiminden otuz gün evvel diğer tarafa anlaşmayı yenilemeyeceğini yazılı şekilde bildirmediği takdirde, anlaşmanın aynı hüküm ve şartlarla bir yıl daha yenilenmiş sayılacağı, müteakip yıllar için de söz konusu hükmün geçerli olacağı hükme bağlanarak, belirsiz süreli bir işleticilik anlaşması yürürlüğe girmiştir. Diğer taraftan, Damla Petrol ile Kaynakkaya Enerji Elek. Üretim Petrol ve Akaryakıt Ürn. San. ve Tic. A.Ş. (İmaj'ın sahiplerinin kurduğu şirket) arasında 01.04.2013 tarihinde noterde yapılan "İşletme Hakkının Devri Sözleşmesi" ile Damla Petrol istasyonunun işletme hakkının tamamını içinde bulunan demirbaşlarla birlikte Kaynakkaya'ya devretmiştir. BP ile Damla Petrol arasında akdedilen 05.04.2013 tarihli Protokol'de Damla Petrol'ün taşınmazı tahliye edeceği ve BP'nin işletici adayı olarak belirlediği Kaynakkaya'ya işleticiliği devredeceği hususunda anlaşma sağlanmıştır. Bu anlaşmalar karşısında, Kurulumuzun, intifa sözleşmesi ile kurulan hukuki irtibat nedeniyle ve ayrıca rekabete açık olmanın taşınmazla ilgili bir hak olması karşısında, 11.09.2009 tarihli intifa protokolünün, tek başına 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği anlamında bir dikey anlaşma olmaması 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığına; dolayısıyla ilgili intifa protokolüne menfi tespit belgesi verilmesi yönünde karar tesis edilmesine yer olmadığına şeklindeki Kurulumuz Kararına katılmıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi